

Democratitzem la memòria

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar

1. Cercar, seleccionar i utilitzar fonts històriques, arqueològiques, artístiques i culturals de naturalesa diversa que puguin utilitzar-se per aconseguir un coneixement integral i transversal de la història i, per extensió, de la història local.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CCL3, STEM2, CD1, CPSAA5, CC1, CC3.

Criteri d'avaluació

1.1. Generar materials propis de tipologia diversa que facilitin la transferència dels continguts propis de la història més propera, fent menció específica a l'atenció a les minories, des d'una perspectiva integral i integradora.

Competència específica 2 a desenvolupar

3. Conèixer les arrels col·lectives pròpies i també les identitats dels altres per tal de valorar les particularitats de les expressions històriques, arqueològiques i patrimonials. Procurar l'interès i el respecte per les semblances particulars, les compartides i les sinergies establertes al llarg del temps entre pobles i cultures en favor de valors de participació, cooperació, cohesió i solidaritat veïnal, comunitària i entre territoris a escala local/regional/global.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL2, CCL3, STEM2, CD1, CPSAA5, CC1, CC3.

Criteri d'avaluació

3.1. Aportar coneixements de la història mitjançant reptes i respostes sobre el món passat rellevants per a la constitució d'un món actual i futur solidari, cooperatiu i cohesionat.

Competència específica 3 a

desenvolupar

4. Identificar i comprendre els principals problemes i reptes de les societats actuals, amb el reconeixement de les múltiples causes i les conseqüències presents i futures. L'alumnat haurà de constatar les diverses realitats individuals i col·lectives que afecten les societats contemporànies il·lenques amb una perspectiva oberta i crítica de les generacions passades i amb un compromís amb les generacions pròpies i futures compromeses mitjançant l'ús crític de les fonts històriques amb una clara visió cívica.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL2, CCL3, STEM2, CD1, CPSAA5, CC1, CC3.

Criteri d'avaluació

4.1. Interpretar el coneixement històric des d'una perspectiva intergeneracional i interterritorial, valorant la petjada històrica, les dificultats i problemàtiques heretades i les opcions de millora comunitària.

Sabers bàsics

Construcció i transferència de discursos propis sobre el passat històric de les Illes Balears: causes i conseqüències, relació de problemàtiques i continuïtat/canvi/ruptura. Relació i narrativa dels fets històrics i connexió amb problemàtiques i circumstàncies del present/futur. Cultura cívica, democràtica i memorística. La memòria històrica, justícia i reparació.

Context o contextos

Social i educatiu.

Dinàmiques de presa de consciència

La situació s'inicia amb la pregunta: com es veu afectada la democràcia quan moltes de les víctimes de la repressió franquista encara estan desaparegudes? Aquest és el punt d'inici de la investigació. La pregunta es contesta individualment al final. A continuació es comparteix amb l'alumnat els objectius

d'aprenentatge, aquests es formulen en forma de preguntes, i els criteris d'avaluació, per tal de millorar la capacitat d'autoregulació del seu procés d'aprenentatge. Seguidament, es passa a l'activació dels coneixements previs i creences a partir de la rutina de pensament Q-SORT. Es donen 16 frases relacionades amb la pregunta inicial i l'alumnat les ha de classificar segons si està molt d'acord (1 frase), d'acord (4 frases), ni d'acord ni en desacord (6 frases), en desacord (4 frases) i molt en desacord (1 frase). S'han de seguir les limitacions indicades. Es fa de manera individual, seguidament es treballa en equip on s'acorda de nou l'ordre de les frases. Aquesta dinàmica afavoreix el debat, promou la reflexió perquè han de prioritzar el que és més important i el que no, els fa plantejar preguntes i els ajuda a interioritzar els objectius d'aprenentatge. La present situació d'aprenentatge pretén que l'alumnat sigui conscient de la necessitat de visualitzar les víctimes del franquisme, entendre com les generacions futures pateixen les conseqüències de les

desaparicions, així com defensar el compliment dels principis bàsics d'una societat democràtica.

Instruccions i materials

Presentació amb instruccions per als alumnes per dur a terme la seva tasca de manera autònoma amb enllaços de consulta. Rúbrica, elaborada conjuntament amb l'alumnat, després de compartir els objectius d'aprenentatge. Inclou: criteris de realització (com ho he de fer) i de qualitat (com sé que ho faig bé). Carpeta d'aprenentatge. Després de l'activitat cada alumne la completa i recull el que ha après, com ho ha après, les dificultats i com superar-les i els materials per planificar i organitzar la feina. Al final els equips la comparteixen explicant el que han après i el que poden millorar.

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

Lectura individual d'un extracte del text: "Xile, Espanya: dues maneres diferents d'encarar una dictadura". Antoni Janer Torrens. L'alumne ha de seleccionar una paraula que li capti l'atenció, una idea significativa i una frase que l'ha ajudat a entendre el text (Rutina de pensament Paraula, idea, frase). Es passa a treballar en equip cooperatiu i s'assenyalen els temes en comú, les implicacions i interpretacions. El propòsit de la dinàmica és que els alumnes assoleixin un nivell de comprensió i pensament més profund. Treball en parella: estudi de casos. Elaboració fitxa: nom desaparegut, quan, on i situació actual. Visualització del documental: "Silenci trencat, la fossa de Porreres". Seguidament, l'alumne respon a la carpeta d'aprenentatge: abans pensava... ara pens... Treball en equip: elaboració proposta visualització de les víctimes de la repressió. Els equips consulten les diferents iniciatives: pedres de la memòria (Stolpersteine), arbres de la memòria... Elaboració proposta tenint en compte la base

d'orientació creada. Coavaluació de les propostes: el professor analitza a l'aula una de les iniciatives de mostra com a exemple de bon treball i es coavaluen les diferents propostes. Cada equip identifica dos aspectes que destaquen i un per millorar. L'equip coavaluat recull les propostes de millora per incorporar-les a la seva iniciativa i crea una base d'orientació específica d'elaboració del seu projecte de visualització (cada equip crea la seva). Posteriorment, es passa a la fase d'elaboració. Una vegada finalitzada es completa la carpeta d'aprenentatge. La situació d'aprenentatge acaba amb la resposta individual de la pregunta inicial. Aquesta ha de desenvolupar i tenir en compte els criteris de la base d'orientació. Seguidament, es procedeix a la justificació de la seva carpeta d'aprenentatge als companys d'equip.

Procediments de retracció, revisió i supervisió per part del professorat durant la realització de la tasca o tasques

Retroacció a l'aula per part del professor durant el procés de realització de les diferents tasques. Supervisió de la proposta de visibilització per tal de suggerir les millores necessàries abans de la presentació definitiva.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Avaluació formativa: recollida d'evidències a l'aula, propostes de millora treball de l'alumnat. Carpeta d'aprenentatge

Avaluació formadora: l'alumnat regula el seu procés

d'aprenentatge, corregeix errors, fa millores i coavalua.

Qualificació: nivell pregunta inicial.

Proposta de visualització.

Transferència: àrea de filosofia (drets humans, sistemes polítics...).